

Przygoda w przedszkolnym markecie

Poznajemy monety i banknoty

6 lat

PRZEDSZKOLE

60 min

24 osoby

Dzisiaj nasza sala nie będzie zwykłą salą zabaw – przemieni się w **wielki market przedszkolaka**, tętniące życiem centrum dowodzenia **finansami**. Dzięki wykorzystaniu technologii plotera rysującego stworzymy dla dzieci rekwizyty **pieniędzy**, którymi – z należytych szacunkiem i powagą – najmłodsi rozpoczną naukę **liczenia**, **samodzielności**, podejmowania decyzji oraz rozumienia **wartości pracy**. Za chwilę dzieci staną się **klientami i kasjerami Przedszkolnego Marketu**, **strażnikami bankowych skarbów** oraz mądrymi **klientami**, którzy będą decydować, na co wydać swoje **fundusze**. Czy uda im się kupić wszystko z listy zakupów? Czy właściwie zaplanują **wydatki** i czy ich **portfele** nie opróżnią się zbyt szybko? I najważniejsze pytanie: czy potrafią dokładnie policzyć swoje **monety i banknoty**? Otwieramy więc **portfele**, szycujemy **towary** – wielka przygoda z **liczeniem i pieniędzmi** właśnie się zaczyna!

Scenariusz: Stowarzyszenie Robisz.to

Główne autorki: Żanetta Gugala oraz Anna Pobłocka

Czego uczą zajęcia:

Kształtowane kompetencje kluczowe:

Kompetencje matematyczne i logiczne: dzieci uczą się w sposób praktyczny rozpoznawania nominałów, rozróżniania cyfr na banknotach i monetach, uczą się przeliczania elementów zbiorów o określonej liczbie monet i banknotów. Dokonują operacji dodawania i odejmowania - od obliczania łącznej wartości za kilka produktów jak i próby zrozumienia, czym jest reszta.

Kompetencje społeczne i emocjonalne: dzieci zdobywają umiejętność komunikacji (formułowanie prośb o towar, zaznajamianie się z ceną towaru, witanie i żegnanie się w sklepie). Dzieci osiągają świadomość, że nie można mieć wszystkiego naraz; uczą się zasad obowiązujących w sklepie (oczekiwanie w kolejce, płacenie przed zabraniem towaru, cierpliwość).

Kompetencje poznawcze: dzieci zaczynają rozumieć mechanizmy rządzące życiem codziennym: doceniają wartość pieniądza jako środka wymiany towaru, rozróżniają potrzeby przed dokonaniem zakupów (decydują o tym, co kupić w ramach posiadanych zasobów, rozróżniają potrzebę dokonania niezbędnych zakupów od zachcianek).

Kompetencje językowe: dzieci rozbudowują znajomość słownictwa o wprowadzenie nowych pojęć takich jak: waluta, nominał, cena, klient, sprzedawca, reszta, budżet, droższy, tańszy.

Kompetencje cyfrowe i technologiczne: dzieci, obserwując pracę plotera i widząc efekty, dowiadują się, że maszyny mogą pomagać ludziom w tworzeniu precyzyjnych i przydatnych przedmiotów, co buduje ich zainteresowanie techniką.

Jakie umiejętności rozwijają zajęcia:

- **umiejętności matematyczne:** rozpoznawanie i nazywanie symboli cyfrowych na monetach i banknotach; rozumienie, że liczba pięć jest tyle samo warta co pięć monet jednozłotowych (aspekt kardynalny liczby), porównywanie i rozróżnianie wielkości, co jest droższe, a co jest tańsze, dodawanie i odejmowanie w zakresie 20 (w ramach pełnych złotych);
- **umiejętności językowe (komunikacyjne):** inicjowanie i podtrzymywanie dialogu w sytuacji kupna - sprzedaży, używanie zwrotów: "ile to kosztuje", "proszę bardzo, dziękuję, poproszę", precyzyjne opisywanie swoich potrzeb zakupowych;
- **umiejętności społeczne:** kulturalne zachowanie się w miejscu publicznym - w sklepie, świadomość cierpliwego oczekiwania w kolejce;
- **umiejętności poznawcze:** planowanie prostego budżetu zakupowego według posiadanej gotówki, rozumienie powiązania między pracą a zarobkiem i zdobytymi tą drogą pieniędzmi, które może potem wydać jako klient.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- manipuluje drobnymi przedmiotami (monety i banknoty) doskonaląc precyzję ruchów dłoni;
- zachowuje właściwą postawę podczas poruszania się w przestrzeni sklepowej (nie biega, zachowuje dystans w kolejce),
- wykazuje cierpliwość oczekując w kolejce na swój zakup oraz czerpie radość i odczuwa satysfakcję z samodzielnie dokonanych zakupów;
- używa form grzecznościowych w sytuacjach kupna - sprzedaży (dzień dobry, do widzenia, proszę, dziękuję);
- radzi sobie z emocjami gdy okazuje się, że ma zbyt mało pieniędzy na wymarzony zakup.

Podstawa programowa:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka: I 4, I 6, I 7, I 9

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka: II 1, II 2, II 4, II 6, II 7, II 8

Spółeczny obszar rozwoju dziecka: III 1, III 4, III 5, III 6, III 7, III 8, III 9

Poznawczy obszar rozwoju dziecka: IV 2, IV 3, IV 4, IV 5, IV 8, IV 9, IV 10, IV 11, IV 12, IV 15, IV 17, IV 19

Przygotowanie i przebieg zajęć

Przed zajęciami należy przygotować następujące narzędzia oraz inne środki dydaktyczne:

- ploter tnący i rysujący
- prawdziwe monety o nominałach: 1 zł, 2 zł, 5 zł i banknoty o nominałach: 10 zł, 20 zł - po jednym komplecie na grupę
- lupy powiększające
- zestawy pieniędzy (duża ilość wyciętych na ploterze tnącym)
- produkty do "przedszkolnego sklepiku" (z wykorzystaniem dostępnego asortymentu przedszkolnego, np: książki, zabawki, artykuły spożywcze itp.)
- samoprzylepne karteczki opisowe (do wyceny i oznaczenia produktów)
- małe koperty lub saszetki imitujące portfel (po jednym dla każdego dziecka)
- sygnalizatory decyzyjne (kółka, klocki, kartki)

Przygotowanie do zajęć:

- prawdziwe monety o nominałach: 1 zł, 2 zł, 5 zł i banknoty o nominałach: 10 zł, 20 zł - po jednym komplecie na grupę
- zestawy pieniędzy (duża ilość wyciętych na ploterze tnącym)

Przebieg zajęć

45 min

Narzędzia i materiały

ploter tnący i rysujący, prawdziwe monety o nominałach: 1 zł, 2 zł, 5 zł i banknoty o nominałach: 10 zł, 20 zł - po jednym komplecie na grupę, lupy powiększające, zestawy

Metody i formy pracy

słowna, oglądowa, czynna, praca w małych grupach

pieniędzy (duża ilość wyciętych na ploterze tnącym), produkty do “przedszkolnego sklepiku” (z wykorzystaniem dostępnego asortymentu przedszkolnego, np: książki, zabawki, artykuły spożywcze itp.), samoprzylepne karteczki opisowe (do wyceny i oznaczenia produktów), małe koperty lub saszetki imitujące portfel (po jednym dla każdego dziecka).

ETAP 1: WARSZTAT BADACZA (PRACA Z PRAWDZIWYM PIENIĄDZEM)

Nauczyciel_ka dzieli dzieci na grupy i zapraszając je do zajęcia miejsc przy stolikach, oznajmia:

„Posłuchajcie uważnie! Dzisiaj nasza sala nie będzie zwykłą salą zabaw. Od tej chwili stanie się ona **przedszkolnym marketem**, w którym będziecie mogli **li kupować, sprzedawać** oraz dokonywać **transakcji**. Za chwilę, za pomocą specjalnie przygotowanych **pieniędzy** — narysowanych i wyciętych przy użyciu **plotera tnącego** (nauczyciel_ka demonstruje) — będziecie mogli **li zapłacić** za wybrane **towary**.”

Zanim jednak to nastąpi, każda z grup otrzyma do wglądu **prawdziwe monety i banknoty**, aby przyjrzeć się im z bliska przy pomocy **lupy**.”

Nauczyciel_ka podchodzi do każdej z grup i **rozdaje komplet monet o nominałach: 1 zł, 2 zł, 5 zł oraz banknotów o wartościach: 10 zł i 20 zł**. Następnie zachęca dzieci, aby w ostrożny sposób dotknęły krawędzi **monet**, zwracając uwagę na **charakterystyczne ząbkowanie oraz wypukłości**. Wyjaśnia, że na jednej stronie monety, zwanej rewersem, znajduje się cyfra nominału otoczona liśćmi dębu, natomiast na drugiej stronie, czyli awersie, widoczne jest **Godło Rzeczypospolitej Polskiej** (orzeł w koronie) oraz **rok bicia monety**. Wszystkie te monety mają kształt koła i wykonane są z metalu.

Podczas omawiania **banknotów** nauczyciel_ka wskazuje dzieciom **znak wodny**, widoczny po przyłożeniu banknotu „pod światło”, **wtopioną nitkę zabezpieczającą oraz elementy wypukłe**, które służą zabezpieczeniu banknotów przed nielegalnym kopiowaniem oraz **umożliwiają sprawdzenie ich autentyczności**. Zwraca również uwagę na oznaczenia nominału w postaci wypukłości, przeznaczone dla osób niedowidzących. Każdy z banknotów ma kształt prostokąta i jest **wykonany z bardzo wytrzymałego papieru z domieszką bawełny lub lnu**.

Nauczyciel_ka uświadamia dzieciom konieczność poszanowania pieniędzy, niezależnie od ich wartości, podkreślając, że stanowią one **efekt pracy człowieka** — poniesionego **wysiłku**, zaangażowanej **energii**, **poświęconego czasu**, a niekiedy także **zdrowia**, potrzebnych do ich zdobycia. Wyjaśnia również, że **pieniądze są istotnym elementem stabilizacji życiowej**, a ich **odpowiedzialne i przemyślane wydatkowanie** umożliwia **zaspokojenie podstawowych potrzeb codziennego życia**, zarówno własnych, jak i całej **rodziny**.

ETAP 2: MAGICZNA KOPIARKA I SEGREGACJA PIENIĘDZY

Po zapoznaniu się z prawdziwymi pieniędzmi dzieci oddają je do sejfów - portfeli nauczyciela_ka, w zamian otrzymując zestawy papierowych pieniędzy wyciętych na ploterze rysująco - tnącym. Każde dziecko po otrzymaniu zestawu "super kopii" zapoznaje się z ich nominalami przy pomocy nauczyciela_ka segreguje je w swoim portfelu (kopercie, saszetce) według narastających wartości.

ETAP 3: ZABAWA W SKLEP

Nauczyciel_ka dzieli dzieci na trzy grupy. Każda z nich, przy udziale i wsparciu nauczyciela_ka, przygotowuje **stoisko sprzedażowe** o określonej tematyce: **papierniczej, spożywczej oraz zabawkowej**. Dzieci, korzystając z dostępnych **zasobów przedszkola**, organizują trzy odrębne **punkty sprzedaży**, a wystawionym **produktom** nadają **ceny** w przedziale od **1 zł do 10 zł**.

Ustalane **ceny towarów** przedstawiane są w formie **sum posiadanych pieniędzy**, np.

- książka w cenie **6 zł** (5 zł + 1 zł),
- zeszyt w cenie **5 zł** (2 zł + 2 zł + 1 zł),
- zabawka – samochód w cenie **9 zł** (5 zł + 2 zł + 2 zł),
- marchewka w cenie **3 zł** (2 zł + 1 zł),
- kredki w cenie **4 zł** (2 zł + 2 zł).

Nauczyciel_ka wyjaśnia dzieciom, że za każdy **zakupiony produkt** można zapłacić **odliczoną kwotą**, używając jednej **monety**, jednego **banknotu** lub **sumy wartości posiadanych pieniędzy**. Jednocześnie zaznacza, że w sytuacji braku dokładnej kwoty możliwe jest dokonanie **płatności większym nominałem**, a różnica pomiędzy zapłaconą kwotą a **ceną towaru** zostaje zwrócona klientowi jako **reszta**. Przykładowo: lalka wyceniona na **8 zł**, opłacona **banknotem 10 zł**, skutkuje otrzymaniem **2 zł reszty od kasjera**.

Taki sposób **wyceny towarów** oraz towarzyszące mu **ćwiczenia matematyczne** mają na celu kształtowanie umiejętności **dodawania i odejmowania w zakresie 20** oraz rozwijanie praktycznych kompetencji finansowych.

Po przygotowaniu stoisk w przedszkolnym **sklepiku**, nauczyciel_ka wyznacza po dwie osoby do każdego stoiska do pełnienia roli sprzedawcy–kasjera. Zadaniem **sprzedawcy–kasjera** jest sprawdzenie, czy **kwota zapłaty** zgadza się z **ceną zakupu**, oraz – w razie potrzeby – **wydanie reszty**.

Pozostałe dzieci, występując w roli **klientów**, wybierają i **kupują dwa produkty**, których **łącna wartość** nie przekracza **20 zł**. Zakupy mogą być dokonywane we wszystkich działach. Nauczyciel_ka zachęca dzieci, aby przed dokonaniem **zakupów**, wchodząc do **sklepu** (stoiska), pamiętały o przywitaniu **personelu** oraz **współkupujących**, a w stosownym momencie o podziękowaniu za dokonaną **transakcję**. Podczas **zakupów** mile widziane jest stosowanie zwrotów grzecznościowych, takich jak:

ROBISZ.TO

„proszę”, „dziękuję”, „poproszę”, „czy mogłaby pani/pan”. Przy opuszczaniu **stoiska** nie należy zapominać o grzecznościowym „**do widzenia**”.

W trakcie oczekiwania w **kolejce** dzieci powinny zachować **spokój, nie biegać, nie krzyczeć** oraz **nie rozpychać się**. Nauczyciel_ka proponuje, aby przed dokonaniem zakupu - oczekując w kolejce - dzieci samodzielnie obliczały **kwotę do zapłaty** za wybrane **produkty**.

ETAP 4: BILANS ZYSKÓW - PODSUMOWANIE

Po zakończeniu udanych **zakupów** nauczyciel_ka ogłasza **zamknięcie sklepu**. **Kasjerzy** przystępują do sporządzania **bilansu zysków**. **Banknoty** porządkują, układając je w pliki według nominałów (**oddzielnie banknoty 10 zł oraz 20 zł**), natomiast monety grupują w stosy **1-złotowe, 2-złotowe i 5-złotowe**. Przy wsparciu nauczyciela_ki następuje **sumowanie zarobionych pieniędzy**. **Klienci**, zadowoleni z dokonanych wydatków, sprawdzają, ile pieniędzy pozostało im w **portfelach na kolejne zakupy**.

Jako ciekawostkę nauczyciel_ka oznajmia dzieciom, że pomimo dokonywania płatności za pomocą **kart płatniczych**, nadal w wielu sklepach można płacić **gotówką** (monety i banknoty).

Quiz

15 min

Narzędzia i materiały

sygnalizatory decyzyjne (kółka, klocki, kartki)

Metody i formy pracy

słowna, aktywizująca, praca z całą grupą

Na zakończenie zajęć nauczyciel_ka przeprowadza z dziećmi zabawny **quiz edukacyjny**, który utrwała umiejętności **liczenia**, wspiera podejmowanie prostych **wyborów ekonomicznych** oraz przypomina o kulturalnym zachowaniu się w **sklepie i podczas zakupów**.

Do każdego pytania przygotowane są trzy odpowiedzi, z których tylko jedna jest **prawidłowa**. Dzieci otrzymują wybrane przez nauczyciela_kę **sygnalizatory decyzyjne** (np. kółka, klocki, kartki) w dwóch kolorach: **czerwonym**, oznaczającym odpowiedź **błędą**, oraz **zielonym**, oznaczającym odpowiedź **poprawną**.

W zależności od proponowanych odpowiedzi dzieci unoszą odpowiedni kolor sygnalizatora, ćwicząc tym samym podejmowanie decyzji związanych z **pieniężmi, wydatkami i oszczędzaniem**.

Pytania i odpowiedzi:

1. Do czego służą pieniądze?

- a) do rysowania

- b) do prania
- c) do zapłaty za zakupione towary**

2. Chcę kupić jabłko. Co robię najpierw?

- a) zjadam je w sklepie
- b) biorę je i uciekam
- c) biorę jabłko, idę do kasy i za nie płacę**

3. Jak zachowujemy się w sklepie?

- a) skaczemy po półkach
- b) krzyczymy
- c) jesteśmy grzeczni i czekamy w kolejce**

4. Lizak kosztuje 10 zł. Ile pieniędzy potrzebujesz?

- a) 2 zł
- b) 4 zł
- c) 10 zł**

5. Jabłko kosztuje 6 zł, a banan 4 zł. Ile zapłacisz razem?

- a) 2 zł
- b) 5 zł
- c) 10 zł**

6. Masz 12 zł. Co możesz za nie kupić?

- a) produkt za 15 zł
- b) produkt za 20 zł
- c) produkt za 12 zł**

7. Co jest tańsze?

- a) czekolada za 18 zł
- b) sok za 7 zł**
- c) kanapka za 12 zł

8. Masz banknot 20 zł, a za zakupy trzeba zapłacić 18 zł. Ile dostaniesz reszty?

- a) 2 zł**
- b) 4 zł
- c) 5 zł

9. Masz w portfelu banknot 10 zł oraz trzy monety: 1 zł, 2 zł i 5 zł. Ile masz razem pieniędzy?

- a) 17 zł
- b) 18 zł**
- c) 20 zł

10. Trzymając w ręku monetę, widzimy jej nominał, czyli liczbę złotych. Co znajduje się po drugiej stronie monety?

- a) uśmiechnięty motylek
- b) kot w butach
- c) wizerunek orła w koronie**

11. Jakie znasz zabezpieczenia na banknotach?

- a) znak wodny i nitka zabezpieczająca**
- b) łańcuch z kłódką
- c) napis „uwaga – zły banknot”

Na zakończenie nauczyciel_ka dziękuje dzieciom za wspólny udział w projekcie **Przedszkolny Market**:

Moi drodzy, jestem z Was ogromnie dumna_ny! Dzisiaj udowodniliście, że jesteście fantastycznymi matematykami i bardzo odpowiedzialnymi **kasjerami i klientami**. Dzięki Waszej **uczciwości**, wysokiej **kulturze osobistej przy dokonywaniu zakupów** i świetnemu **liczeniu nasz Przedszkolny Market** odniósł wielki **sukces**.

Dziękuję Wam za wspólną **zabawę w zakupy** i za to, że tak pięknie dbaliście o swoje **portfele**. Od dziś zakupy z rodzicami będą dla Was prawdziwą **przygodą!**